

Ilmarisen osavuosisiraportti

1.1.–30.9.2021

ILMARINEN

Ilmarisen osavuosisiraportti 1.1.–30.9.2021:

Sijoitukset tuottivat 10,5 prosenttia, vakavaraisuuspääoma vahvistui 15,4 miljardiin euroon

Tammi–syyskuu lyhyesti:

- Ilmarisen sijoitussalkun tuotto nousi 10,5 prosenttiin (1,1 %) eli 5,6 miljardiin euroon osakemarkkinoiden vahvan kehityksen myötä. Sijoitusten markkina-arvo nousi 58,4 (53,3) miljardiin euroon. Sijoitusten pitkän aikavälin keskituotto oli 6,1 prosenttia. Tämä vastaa 4,6 prosentin reaalityttöä.
- Sijoitustoiminnan hyvän tuoton myötä tammi-syyskuun kokonaistulos nousi 2,9 (-0,1) miljardiin euroon.
- Vakuutusmaksutulo nousi 4,4 (4,0) miljardiin euroon asiakkaiden palkkasummien kasvun ja TyEL-maksun väliaikaisen alennuksen päättymisen myötä. Eläkkeitä maksettiin 4,7 (4,6) miljardia euroa.
- Nettoasiakashankinta nousi 230 (149) miljoonaan euroon erinomaisen asiakaspysyvyyden ja onnistuneen asiakashankinnan myötä.
- Hoitokustannustulos parani 45 (38) miljoonaan euroon ja hoitokulusuhde 64 (69) prosenttiin. Parantunut kustannustehokkuus alensi hoitokuluja 81 (85) miljoonaan euroon.
- Vakavaraisuuspääoma vahvistui 15,4 (12,5) miljardiin euroon ja vakavaraisuusaste 135,0 (130,2) prosenttiin.
- Ilmarisen tavoitteena on hiilineutraali sijoitussalkku vuoden 2035 loppuun mennessä. Tarkempi tiekartta on laadittu listatuille osakesijoituksille ja kotimaisille kiinteistösijoituksille.
- Näkymät: Talouden toipumisen sekä TyEL-maksuun annetun väliaikaisen alennuksen päättymisen myötä Ilmarisen maksutulon odotetaan nousevan selvästi vuonna 2021. Palkkasumman nousun odotetaan parantavan hoitokustannustuottoja ja hoitokustannustulosta verrattuna viime vuoteen.

Avainluvut	1-9/2021	1-9/2020	2020
Vakuutusmaksutulo, milj. e	4 429	3 983	5 220
Maksetut eläkkeet, milj. e	4 736	4 625	6 116
Hoitokustannustuotoilla katettavat liikekulut, milj. e	81	85	119
Hoitokustannustulos, milj. e	45	38	43
Hoitokulusuhde, %	64	69	73
Sijoitustuotto, %	10,5	1,1	7,1
Kokonaistulos käyvin arvoin, milj. e	2 856	-107	1 769
Sijoitusomaisuuden arvo, milj. e	58 371	50 307	53 284
Vakavaraisuuspääoma, milj. e	15 361	10 605	12 542
Vakavaraisuusaste, %	135,0	126,1	130,2

Osavuosisiraportissa tuloksen vertailulukuna on käytetty vuoden 2020 vastaavien jaksojen lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten erien vertailulukuna on käytetty lukua vuoden 2020 lopun tilanteesta, ellei toisin mainita.

TOIMITUSJOHTAJA JOUKO PÖLÖSEN KATSAUS

”Ilmarisen tammi-syyskuun tulos oli vahva sekä sijoitustoiminnassa, että asiakashankinnassa. Sijoitukset tuottivat 10,5 prosenttia eli 5,6 miljardia euroa ja vakavaraisuuspääoma nousi 15,4 miljardiin euroon. Nettoasiakashankinta nousi maksutulolla mitattuna 230 miljoonaan euroon onnistuneen asiakashankinnan ja erinomaisen asiakaspysyvyyden ansiosta.

Maailmantalous jatkoi nopeaa toipumista koronapandemian aiheuttamasta taantumasta. Nopea talouskasvu on kiihdyttänyt inflaatiota ja aiheuttanut pullonkauloja toimitusketjuihin. Kolmannen vuosineljänneksen aikana odotukset inflaation kiihtymisestä ja rahapolitiikan kiristymisestä vahvistuivat, mikä lisäsi sijoitusmarkkinoilla volatiliiteettia ja alkuvuoden voimakas kurssinousu tasaantui.

Ilmarisen sijoitussalkussa pääomaisuusluokista parhaiten tuottivat osakesijoitukset, 19,2 prosenttia. Korkosijoitukset tuottivat 3,5 prosenttia, kiinteistösijoitukset 4,2 prosenttia ja muut sijoitukset -1,7 prosenttia. Sijoitusten pitkän aikavälin keskimääräinen nimellistuotto oli 6,1 prosenttia, mikä vastaa 4,6 prosentin reaali vuosituottoa.

Vakuutusmaksutulo nousi 4,4 miljardiin euroon, mikä oli yli 400 miljoonaa euroa enemmän kuin vuotta aiemmin. Koronakriisin aikana laskenut asiakasyritysten palkkasumma on ollut kasvussa huhtikuusta lähtien ja tammi-syyskuussa palkkasumma kasvoi 5,5 prosenttia. Maksutulon kasvuun on vaikuttanut myös koronakriisin vuoksi työnantajan

TyEL-maksuun tehdyn määräaikaisen alennuksen päätyminen.

Maksoimme eläkkeitä 4,7 miljardia euroa noin 457 000 eläkeläiselle. Työkyvyttömyyseläkkeiden hakijamäärä laski ja työkyvyttömyyseläkepäätöksiä tehtiin 12 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Käynnistimme yhdessä Kelan kanssa kokeilun, jonka tavoitteena on ehkäistä työkyvyttömyyden pitkittymistä ohjaamalla asiakkaita ammatilliseen kuntoutukseen nykyistä varhaisemmin. Pilotissa pyritään ennakoivasti tunnistamaan asiakkaat, joilla työeläkekuntoutuksen edellytykset täyttyvät ja olemaan heihin aktiivisesti yhteydessä, jos asiakas antaa tähän suostumuksen. Tällä halutaan parantaa kuntoutuksen vaikuttavuutta ja helpottaa asiointia.

Kustannustehokkuuttamme kuvaava hoitokulusuhde parani 64 prosenttiin ja hoitokustannustulos nousi 45 miljoonaan euroon. Operatiiviseen toimintaan käytetyt hoitokulut olivat 81 miljoonaa euroa, eli 4 miljoonaa euroa edellisvuotta alemmat.

Ilmarisen tavoitteena on hiilineutraali sijoitussalkku vuoden 2035 loppuun mennessä. Ensimmäisessä vaiheessa olemme laatineet tarkemmat omaisuusluokkakohtaiset tiekartat listatuille osakesijoituksille sekä kotimaisille kiinteistösijoituksille. Sijoittajana edistämme siirtymää vähähiiliseen talouteen mm. edellyttämällä päästövähennyksiä sijoituskohteitamme, vaikuttamalla sijoituskohteisiimme suoraan tai yhdessä muiden sijoittajien kanssa sekä sijoittamalla uusiin ilmastomuutoksen torjuntaan liittyviin ratkaisuihin.

Tuoreen kansainvälisen arvion mukaan Suomen eläkejärjestelmä on yksi maailman parhaimmista. Rahoituksellinen kestävyys kohtaa kuitenkin haasteita keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Rahoitushaasteisiin on syytä varautua ajoissa, eikä jättää ongelmia tuleville sukupolville. Julkisuudessa esillä ollut ehdotus alle 1 400 euron työeläkkeiden korottamisesta heikentäisi sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta ja olisi työeläkejärjestelmän peruseriaatteiden vastainen.

Työeläkejärjestelmässä ja yhteiskunnassa on tärkeää käydä keskustelua siitä, mikä on keskeinen eläkemaksujen ja etuuksien tasapaino. Avainasemassa eläkejärjestelmän kestävyysvarmistamisessa ovat työllisyyden ja työkyvyn parantaminen, työurien pidentäminen, työperäisen maahanmuuton helpottaminen ja

syntyvyyttä tukeva väestöpolitiikka. Vakavaraisuussäätelyä kehittämällä tulisi varmistaa, että eläkelaitokset voivat tavoitella pitkällä aikavälillä parasta mahdollista tuottoa eläkevaroille, mikä osaltaan hillitsee eläkemaksujen korotuspainetta.”

Ajankohtaista eläkejärjestelmästä

Eläketurvakeskus julkaisi syyskuussa kansainvälisen arvion Suomen eläkejärjestelmästä. Tanskalaisen professorin Torben M. Andersenin laatiman arvion mukaan Suomen eläkejärjestelmä torjuu tehokkaasti köyhyyttä ja tuottaa eläkeläisille kohtuullista toimeentuloa. Suomen järjestelmän vahvuuksia ovat kansalaisen näkökulmasta yhden luukun periaate, yksinkertainen rakenne ja eläkeoikeuksien säilyminen. Järjestelmään rakennetut automaattiset sopeutusmekanismit, kuten elinaikakerroin ja lakisääteisten eläkeikärajoiden sitominen elinajanodotteeseen, ovat jatkossakin keskeisessä roolissa eläkkeiden rahoituksen kestävyydelle. Nykymuodossaan ne eivät kuitenkaan riitä, ja raportin mukaan eläkkeiden rahoitus kohtaa haasteita keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Rahoitusongelmiin olisi syytä valmistautua joko korottamalla eläkemaksuja ennakolta tai vahvistamalla sopeutusmekanismeja, jotta tulevien sukupolvien taakka ei muodostu liian suureksi. Raportissa nostetaan esiin myös tarve kehittää sijoitustoiminnan ja vakavaraisuuden säätelyä huomioiden eläkesijoitusten pitkäjänteisyys. Lisäksi kehitystoimenpiteenä nousee esiin yrittäjien alivakuuttaminen ja erilaisten maksujärjestelmien yhdistäminen.

Tilastokeskuksen syyskuussa päivittämä väestöennuste ei poistanut eläkejärjestelmän kestävyteen liittyviä huolia. Vaikka keskimääräinen lapsiluku on aivan viime vuosina hieman noussut, on syntyvyys edelleen liian alhaisella tasolla ikärakenteen kestävyys kannalta. Ennusteen mukaan Suomen väkiluku kääntyisi laskuun vuonna 2034 ja työikäisen väestön määrän väheneminen kiih-

tyisi 2040-luvulta eteenpäin, mikä heikentää väestöllistä huoltosuhdetta edelleen.

Eläkealalla valmisteltu hanke kunnallisen ja yksityisen eläkejärjestelmän yhdistämisestä keskeytyi syyskuussa. Sosiaali- ja terveysministeriön asettama työryhmä ei löytänyt ratkaisua, jonka kaikki työryhmässä mukana olleet osapuolet olisivat hyväksyneet. Vaikeimmaksi asiaksi osoittautui yhdistämisen toteuttaminen kustannusneutraalisti ja erityisesti ns. neutralointierän toteutustapa ja maksuaikataulu. Neutralointimaksulla olisi varmistettu, että yhdistäminen toteutuu kustannusneutraalisti, eikä yksityinen työeläkejärjestelmä joudu maksamaan kunnallisen puolen kalliimpia eläkevastuita, jotka johtuvat pääosin kuntatyöntekijöiden naisvaltaisuudesta ja pidemmästä elinajanodotteesta.

Toimintaympäristö ja sijoitusmarkkinat

Vuoden kolmannella neljänneksellä maailmantalouden toipuminen jatkui suotuisasti, ja koronapandemiaan liittyvät huolet vähenivät. Talouksien nopean toipumisen seurauksena logistiikkaketjujen toiminta on joiltain osin häiriintynyt, mikä on näkynyt rahtihintojen nopeana nousuna ja paikoin valmistavan teollisuuden komponenttipulana. Inflaatio on kiihtynyt. Vaikka osa inflaatiosta liittyy talouksien avautumiseen ja on luonteeltaan väliaikaista, huoli pitkän aikavälin inflaatiopaineiden lisääntymisestä on kasvanut. Vaikka talouskasvu on jatkunut ripeänä, huoli sen nopeasta hidastumisesta on selvästi lisääntynyt syksyn aikana.

Euroopan ja Yhdysvaltain keskuspankkien rahapolitiikka on jatkunut poikkeuksellisen elvyttävänä kesän ajan. Talouskasvun nopeutumisen ja inflaation kiihtymisen seurauksena

erityisesti Yhdysvaltain keskuspankki Fed on alkanut viestiä aiempaa selvemmin rahapolitiikan hitaasta kiristämisestä kuluvan vuoden lopulla tai ensi vuoden alussa. Alkuvaiheessa rahapolitiikan kiristäminen tarkoittanee arvopaperiosto-ohjelmien asteittaista supistamista eikä ohjauskoron nostoa. Rahapolitiikan syklin kääntymisen on kuitenkin merkittävä tapahtuma erityisesti nyt, kun korkotasoa on ollut pitkään poikkeuksellisen matala. Monissa kehittyvissä talouksissa sekä esimerkiksi Uudessa Seelannissa ja Norjassa rahapolitiikkaa on jo kiristetty lyhyttä ohjauskorkoa nostamalla.

Inflaatio on kuluvan vuoden kevään ja kesän aikana selvästi kiihtynyt. Yhdysvalloissa inflaatio oli kesäkuukausina yli viisi prosenttia, ja euroalueellakin inflaatio kiihtyi yli kolmen prosentin. Kevyt rahapolitiikka ja kiihtyvä inflaatio sopivat pitkän päälle huonosti yhteen, ja avainasemaan onkin noussut inflaatio-odotusten seuraaminen.

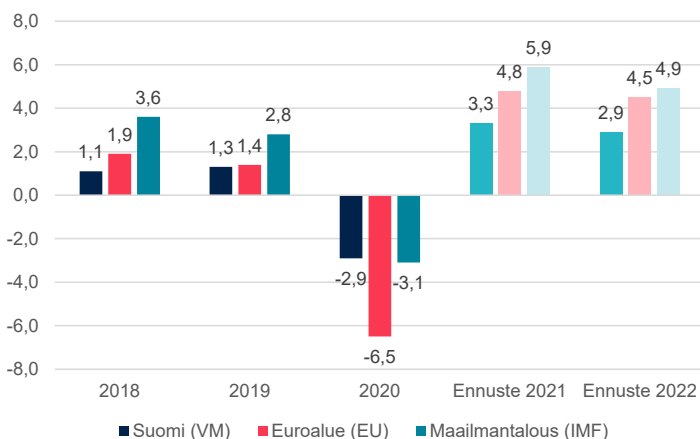
Suomen talous ja työllisyys alkoivat elpyä voimakkaasti toisella vuosineljänneksellä, ja kasvu jatkui ripeänä kolmannella neljänneksellä. Ilmarisen asiakaskannan palkkasummat ovat toistaiseksi nousseet 5,5 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Voimakkain kasvu on kuitenkin jo tasaantunut ja työntekijämäärien kasvu oli kolmannella neljänneksellä jo maltillista. Suomen julkisen talouden tasapai-

no on kohentunut, mutta valtio on velkaantunut edelleen voimakkaasti.

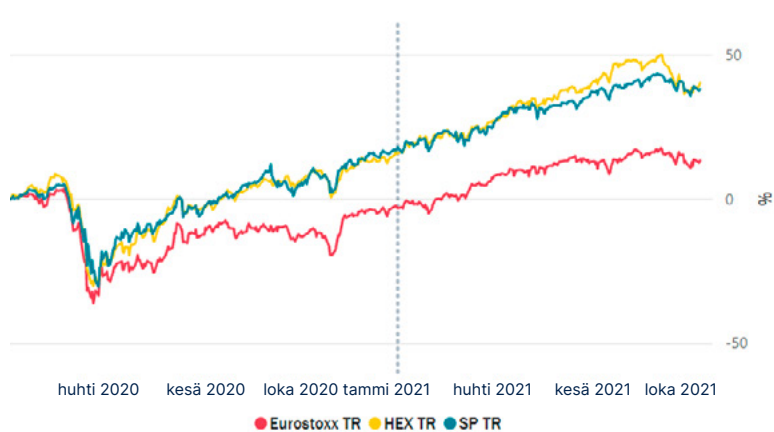
Inflaation odotettua nopeampi kiihtyminen ja odotukset talouskasvun hidastumisesta ovat vaikuttaneet pääomamarkkinoihin. Varovaisuus on lisääntynyt, ja markkinoiden vaihtelevuus eli volatilitteetti on monin paikoin noussut. Pääomamarkkinoiden suotuisa perusvire tasaantui kolmannen vuosineljänneksen aikana, ja keskeisten osakemarkkinoiden nousu pysähtyi. Käytännössä Euroopan ja Yhdysvaltain osakeindeksit olivat samalla tasolla kuin toisen vuosineljänneksen lopulla. Kehittyvillä markkinoilla osakekurssit keskimäärin laskivat lähes 10 prosenttia. Erityisesti Kiinassa monet teknologiasektorin osakkeet olivat ripeässä laskussa, kun Kiinan viranomaisten toimenpiteet ja huoli erityisesti kiinteistösektorin velkaantumisesta lisääntyivät markkinoilla. Yritysten kustannuspaineet heikentävät kannattavuutta monella toimialalla, ja toisaalta hinnoitteluvoimaisilla toimialoilla hintojen nousu saattaa johtaa inflaation kiihtymiseen.

Yhdysvaltojen dollarin vahvistuminen suhteessa euroon on jatkunut. Kun vuoden alussa euron ja Yhdysvaltain dollarin välinen vaihtokurssi oli noin 1,22, kolmannen vuosineljänneksen lopussa se oli noin 1,16. Kolmannen vuosineljänneksen aikana dollari vahvistui runsaat kaksi prosenttia suhteessa euroon.

Taloukasvu ja ennusteet

Osakemarkkinoiden kurssikehitys

Lähteet: Tilastokeskus, World Bank (EU) ja IMF

Dollarin vahvistuminen on vaikuttanut suotuisasti dollarimääräisten sijoitusten tuottoon.

Vakuutustoiminta

Ilmarisessa vakuutettujen työntekijöiden tammi–syyskuun palkkasumma kasvoi 5,5 prosentilla 17,1 (16,3) miljardiin euroon. Vakuutusmaksutulo kasvoi 4,4 (4,0) miljardiin euroon. Vakuutusten lukumäärä oli syyskuun lopussa yhteensä 145 103 (147 866) kappaletta. Maksutulolla mitattuna nettoasiakashankinta nousi 230 (149) miljoonaan euroon ja asiakaspysyvyys oli vuositasolla 97,9 prosenttia.

Ilmarisella oli syyskuun lopussa eläkkeensaajia yhteensä 457 154 (457 937), joille maksettiin korvauksia vuoden alusta lukien yhteensä 4,7 (4,6) miljardia euroa. Uusia eläkepäättöksiä tehtiin tammi–syyskuussa yhteensä 25 977 (27 247) kappaletta. Työkyvyttömyyseläkepäättöksiä tehtiin 6 525 (7 428) kappaletta, eli 12 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Uusia kuntoutuspäättöksiä tehtiin 3 145 (3 440). Työkyvyttömyyseläkemeno pieneni 356 miljoonaan euroon (366).

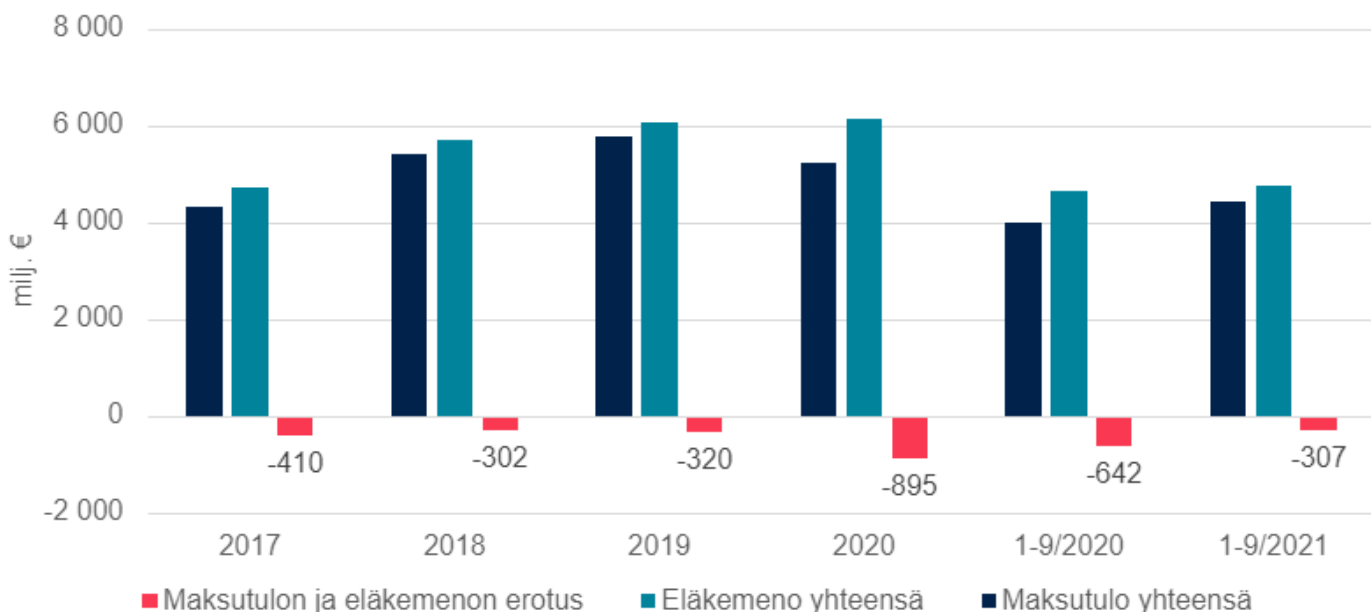
Eläkkeiden käsittelyajat ovat vakiintuneet hyvälle tasolle. Työkyvyttömyyseläkehakemusten käsittelyaika on katsauskaudella ollut keskimäärin 41 (40) päivää ja vanhuuseläkehakemusten käsittelyaika 9 (11) päivää.

Sijoitustuotot

Ilmarisen sijoitukset olivat syyskuun lopussa käyvin arvoin yhteensä 58,4 (53,3) miljardia euroa. Sijoitusten tuotto käyville arvoille laskettuna oli 10,5 (1,1) prosenttia eli 5,6 (0,6) miljardia euroa. Viiden viimeisimmän vuoden vuotuinen keskituotto käyville arvoille on ollut 7,5 prosenttia, mikä vastaa keskimäärin 6,3 prosentin vuotuista reaalityottoa. Laskettuna vuodesta 1997 Ilmarisen sijoitusten kokonaistuotto käyville arvoille on ollut keskimäärin 6,1 prosenttia vuotta kohden. Tämä vastaa 4,6 prosentin vuotuista reaalityottoa.

Korkosijoitusten osuus sijoituskannasta oli 28,8 (33,4) prosenttia ja tuotto käyville arvoille 3,5 (-2,1) prosenttia. Niiden markkina-arvo oli yhteensä 16,8 (17,8) miljardia euroa. Joukkovelkakirjalainojen osuus Ilmarisen

Vakuutusmaksutulo ja eläkemeno tammi–syyskuu 2021

sijoitusvarallisuudesta oli 24,1 (26,0) prosenttia ja tuotto 3,8 (-2,3) prosenttia. Joukkovelkakirjalainojen modifioitu duraatio oli 0,6 (2,1) vuotta.

Noteerattujen ja noteeraamattomien osakesijoitusten sekä pääomasijoitusten osuus sijoituksista oli 51,3 (47,2) prosenttia. Niiden arvo oli syyskuun lopussa 30,0 (25,2) miljardia euroa. Noteerattujen osakkeiden osuus riskijakaumassa oli 37,6 (35,6) prosenttia. Noteeratuista osakesijoituksista kotimaisten osakesijoitusten osuus oli 29,6 (29,2) prosenttia. Osakesijoitusten käyvin arvoin laskettu tuotto oli 19,2 (1,4) prosenttia. Noteerattujen osakesijoitusten tuotto oli 15,7 (0,7) prosenttia. Pääomasijoitusten osuus sijoitusomaisuudesta oli 11,7 (9,4) prosenttia ja tuotto oli 34,6 (4,3) prosenttia.

Kiinteistösijoitukset olivat syyskuun lopussa 6,3 (6,2) miljardia euroa. Kiinteistösijoitusten osuus kaikista sijoituksista oli 10,8 (11,7) prosenttia. Kiinteistösijoitusten kokonaistuotto oli 4,2 (1,1) prosenttia.

Sijoituksia hedge-rahastoihin, hyödykesi-

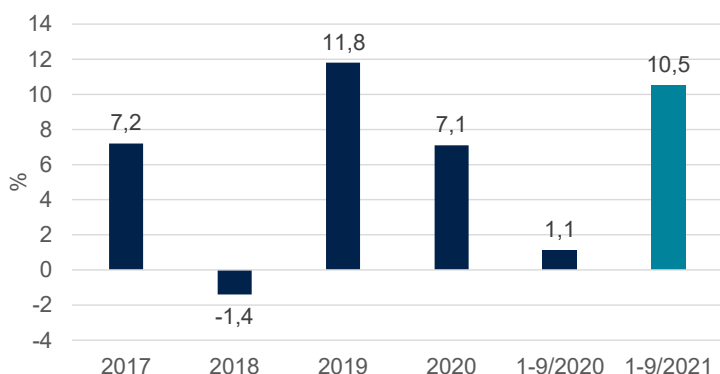
joituksia sekä muita sijoituksia oli syyskuun lopussa sijoitusvarallisuuden markkina-arvosta 9,0 (7,7) prosenttia. Näiden yhteenlaskettu tuotto oli -1,7 (14,9) prosenttia ja arvo syyskuun lopussa 5,3 (4,1) miljardia euroa.

Tulos ja vakavaraisuus

Ilmarisen kokonaistulos kolmannen vuosineljänneksen päättyessä käyvin arvoin oli 2 856 (-107) miljoonaa euroa. Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin oli 2 798 (-132) miljoonaa euroa, vakuutusliikkeen tulos 14 (-13) miljoonaa euroa ja hoitokustannustulos 45 (38) miljoonaa euroa. Kustannustehokkuutta mittaava hoitokulusuhde parani 64 (69) prosenttiin.

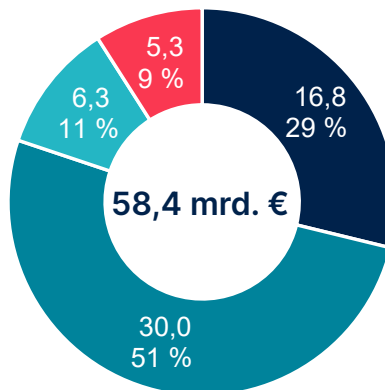
Vakavaraisuusaste nousi 135,0 (130,2) prosenttiin ja vakavaraisuuspääoma 15,4 (12,5) miljardiin euroon. Vakavaraisuuspääomaan sisältyvä oma pääoma oli 198 (191) miljoonaa euroa, käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen arvostusero 14 241 (10 354) miljoonaa euroa ja osittamaton lisävakuutusvastuu 958 (2 041) miljoonaa euroa.

Sijoitustuotot 2017–Q3/2021

Sijoitusten keskimääräinen nimellistuotto 5 vuodelta 7,5 % ja reaalityttö 6,3 %.

Sijoitusten jakauma 30.9.2021

■ Korkosijoitukset ■ Osakesijoitukset
■ Kiinteistösijoitukset ■ Muut sijoitukset

Vakuutustekninen vastuvelka oli 45 955 (43 539) miljoonaa euroa. Vakavaraisuusvastuuelassa 43 883 (41 472) miljoonaa euroa ei huomioida osittamatonta lisävakuutusvastuuta eikä YELin mukaisesta perusvakuutuksesta avoimiksi saataviksi jääneitä työeläkevakuutusmaksuja.

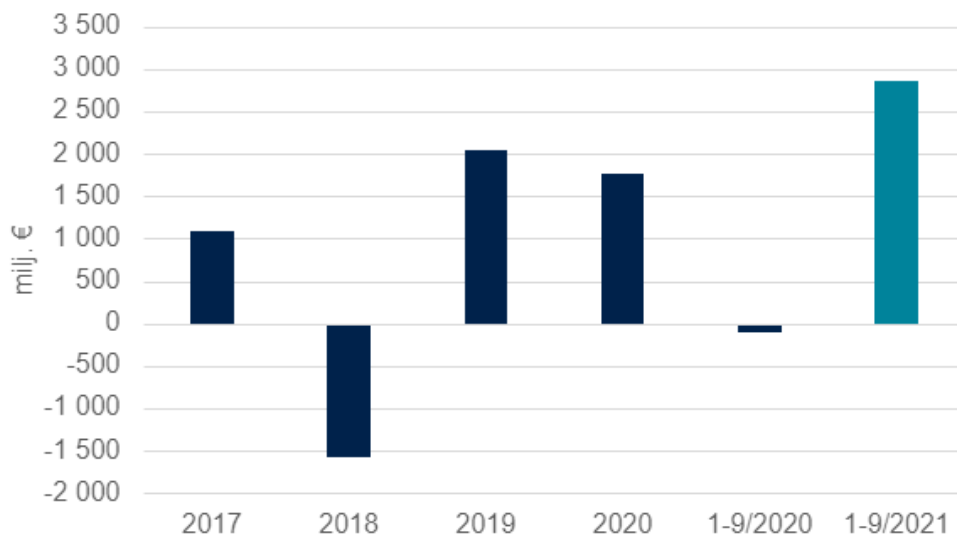
Henkilöstö

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä (HTV) tammi–syyskuussa oli 604 (617). Henki-

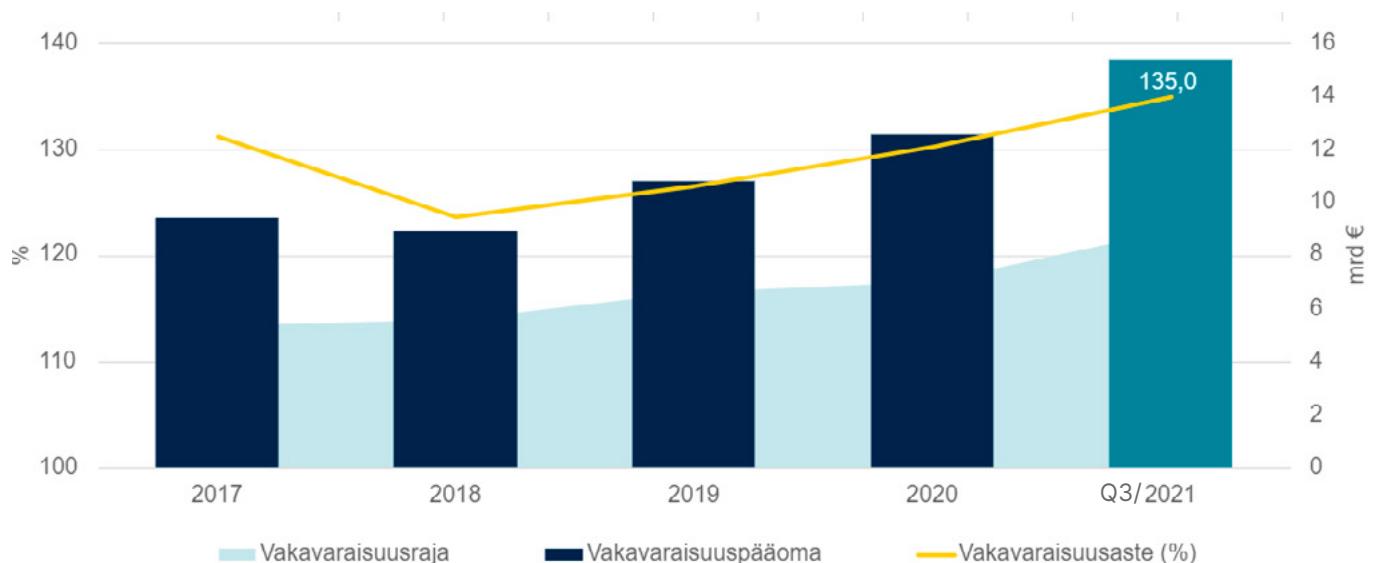
löstön virettä seurataan Ilmarisessa tiiviisti Työvire -pulssikyselyllä. Kysely tehdään kahden kuukauden välein ja vastausaste on korkea. Kyselyiden mukaan työvire on säilynyt erinomaisella tasolla (4,2 asteikolla 1–5). Henkilöstön suositteluaste eNPS oli elokuun mittauksessamme erinomainen, 42 ja koko vuoden keskiarvo 38 (asteikolla -100 – +100). Kaikkien Ilmarisen Työvire -kyselyä käyttävien yritysten eNPS keskiarvo on 5.

Sairauspoissaolojen määrä nousi hieman

Kokonaistulos 2017–Q3/2021, milj. €

Vakavaraisuus 2017–Q3/2021

kesän jälkeen, mutta on edelleen poikkeuksellisen matalalla tasolla. 75 prosentilla henkilöstöstä ei ollut lainkaan sairauspoissaoloja vuoden ensimmäisen yhdeksän kuukauden aikana.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta tehtiin henkilöstölle laaja kyselytutkimus, jonka mukaan yhdenvertaisuus toteutuu Ilmarisessa kokonaisuutena erittäin hyvin. Parhaat arviot sai sukupuolten välisen tasa-arvon toteutuminen. Kehityskohteena on vieraskielisten työntekijöiden työskentelyn helpottaminen laatimalla sisäistä ohjeistusta laajemmin myös englanniksi. Häirinnässä, syrjinnässä tai epäasiallisessa käytöksessä Ilmarisessa on nollatoleranssi.

Koronapandemiaan liittyvän etätyösuosituksen päätyttyä Ilmarisessa palataan uudelleen arkeen, jossa yhdistetään lähi- ja etätyön parhaat puolet tavoitteiden saavuttamiseksi. Uuden arjen kulmakivinä ovat luottamus, yhteisöllisyys sekä selkeät yhteiset pelisäännöt. Yhteisöllisyyden vahvistamiseksi ja hyvinvoinnin varmistamiseksi lähtökohtana on, että pääsääntöisesti vähintään puolet työstä tehtäisiin jatkossakin toimistolla. Työskentelystä ja pääsäännön käytännön soveltamisesta sovitaan tarkemmin tiimeissä ja käytäntöjä muokataan tarpeen mukaan matkan varrella.

Ketterä toimintatapa ja jatkuva parantaminen ovat yksi Ilmarisen yhtiötason painopistealueista vuodelle 2021. Teeman mukaisesti Ilmarisessa alkoi vuoden alussa hanke, jossa 39 ilmarislaista koulutetaan jatkuvan parantamisen mestareiksi. Mestarikoulutuksessa olevat muodostavat jatkuvan parantamisen kulttuurimuutoksen ydinryhmän, joka konkreettisten kehityskokeilujen kautta aloittaa jatkuvan parantamisen kulttuurin juurruttamisen organisaatioon. Mestareiden lisäksi kaikki ilmarislaiset saavat valmennusta jatkuvasta parantamisesta ja pääsevät osallistumaan jatkuvan parantamisen kokeiluihin. Ketterää toimintatapaa ja itseohjautuvuutta tukemaan Ilmarisessa on vuoden 2021 aikana valmentettu esihenkilöitä valmentavan johtamisen toimintamalleista. Keväällä alkanut valmentavan johtamisen ohjelma kaikille Ilmarisen esihenkilöille jatkui kesän jälkeen.

Ilmarinen työllisti kuluneella kesäkaudella 38 kesätyöntekijää ja oli tänäkin vuonna mukana Vastuullinen kesäduuni -kampanjassa. Kampanjan yhteydessä tehdyssä Kesäduunitutkimus 2021 -kyselyssä Ilmarinen sai jälleen erittäin hyvät arviot. Erityisesti työn oikeudenmukaisuuden ja tasapuolisuuden koettiin toteutuvan Ilmarisessa erittäin hyvin.

Tulevaisuuden näkymät ja keskeiset epävarmuustekijät

Maailmantalous on toipumassa vuoden 2020 syvästä taantumasta ja kriisistä toipuminen vie aikaa. Maailmantalouden odotetaan kuitenkin kasvavan vuonna 2021 noin 6 prosenttia. Suomen talouden kasvun odotetaan asetuvan noin 3 prosenttiin. Talouden toipumisen sekä TyEL-maksun väliaikaisen alennuksen päättymisen myötä Ilmarisen maksutulon odotetaan nousevan selvästi vuonna 2021. Palkkasumman nousun odotetaan parantavan hoitokustannustuottoja ja hoitokustannustulosta viime vuoteen verrattuna.

Keskuspankkien ja valtioiden elvytystoimenpiteet ovat tukeneet markkinoita. Inflaation odotettua nopeampi kiihtyminen sekä huoli pitkän aikavälin inflaatiopaineiden lisääntymisestä, talouskasvun hidastumisesta ja keskuspankkien rahapolitiikan kiristymisestä aiheuttavat epävarmuutta markkinoilla.

Sijoitusvarojen pitkän aikavälin tuotto-odotus on matala erityisesti matalan korkotason sekä riskillisten omaisuusluokkien korkean arvostustason takia. Keskeiset Ilmarisen toimintaan ja työeläkejärjestelmään vaikuttavat riskit liittyvät työllisyyden ja palkkasumman kehitykseen, työkyvyttömyyseläkealkavuuden muutoksiin, sijoitusmarkkinoiden epävarmuuteen sekä väestörakenteen kehitykseen ja syntyvyyteen. Syntyvyys on viime vuosina ollut poikkeuksellisen alhainen.

Lisätietoja

- Jouko Pölönen, toimitusjohtaja, p. 050 1282
- Mikko Mursula, varatoimitusjohtaja, sijoitukset, p. 050 380 3016
- Liina Aulin, viestintä- ja yhteiskuntasuhdejohtaja, p. 040 770 9400

Liitetaulukot

Tiivistelmä tunnusluvuista	1.1.–30.9.2021	1.1.–30.9.2020	1.1.–31.12.2020
Vakuutusmaksutulo, milj. e	4 429	3 983	5 220
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo in, milj. e	5 567	575	3 529
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle, %	10,5	1,1	7,1
	30.9.2021	30.9.2020	31.12.2020
Vastuuvelka, milj. e	45 955	42 131	43 539
Vakavaraisuuspääoma, milj. e ¹⁾	15 361	10 605	12 542
suhteessa vakavaraisuusrajaan	1,7	1,7	1,8
Eläkevarat, milj. e ²⁾	59 245	51 184	54 014
% vastuuvasta	135,0	126,1	130,2
TYEL-palkkasumma, milj. e ³⁾	22 581	21 397	21 505
YEL-työtulosumma, milj. e ³⁾	1 671	1 673	1 676

1) Laskettuna kunakin ajankohtana voimassa olleiden säädösten mukaisesti (vastaava periaate koskee myös muita vakavaraisuustunnuslukuja).

2) STM asetuksen (614/2008) 11 §:n 10 kohdan mukainen vastuuvasta + vakavaraisuuspääoma.

3) Arvio vakuutettujen koko vuoden palkka- ja työtulosummasta.

Vakavaraisuuspääoma ja sen rajat	30.9.2021	30.9.2020	31.12.2020
Vakavaraisuusraja, milj. e	8 946	6 130	7 016
Vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä, milj. e	26 838	18 391	21 048
Vakavaraisuuspääoma, milj. e	15 361	10 605	12 542
Vakavaraisuusaste % ¹⁾	135,0	126,1	130,2
Vakavaraisuusasema ²⁾	1,7	1,7	1,8

1) Eläkevarat suhteessa STM asetuksen (614/2008) 11 §:n 10 kohdan mukaiseen vastuuvastaan.

2) Vakavaraisuuspääoma suhteessa vakavaraisuusrajaan.

Tulosanalyysi, milj. e	1.1.–30.9.2021	1.1.–30.9.2020	1.1.–31.12.2020
Tuloksen synty			
Vakuutusliikkeen tulos	14	-13	-3
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvo in	2 798	-132	1 726
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo in	5 567	575	3 529
- Vastuuvastan tuottovaatimus	-2 769	-706	-1 803
Hoitokustannustulos	45	38	43
Muu tulos	0	0	3
Kokonaistulos	2 856	-107	1 769

Sijoitusjakauma (käyvin arvoin)	Perusjakauma						Riski- jakauma			
	30.9.2021	30.9.2020		31.12.2020		30.9.2021	30.9.2020	31.12.2020		
	milj. e	%	milj. e	%	milj. e	%	milj. e	%	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	16 813,9	28,8	16 547,2	32,9	17 799,4	33,4	14 096,0	24,1	29,5	33,2
Lainasaamiset ¹⁾	1 909,8	3,3	1 540,0	3,1	1 747,3	3,3	1 909,8	3,3	3,1	3,3
Joukkovelkakirjalainat	14 070,1	24,1	13 073,8	26,0	13 838,2	26,0	12 502,6	21,4	20,8	27,2
Muut rahoitusmarkkina- välineet ja talletukset ^{1) 2)}	834,0	1,4	1 933,3	3,8	2 213,9	4,2	-316,3	-0,5	5,6	2,8
Osakesijoitukset yhteensä	29 966,3	51,3	23 427,8	46,6	25 162,2	47,2	29 863,1	51,2	44,6	47,1
Noteeratut osakkeet ³⁾	22 070,5	37,8	17 809,1	35,4	19 052,1	35,8	21 967,3	37,6	33,5	35,6
Pääomasijoitukset ⁴⁾	6 827,8	11,7	4 651,1	9,2	4 985,0	9,4	6 827,8	11,7	9,2	9,4
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	1 068,0	1,8	967,6	1,9	1 125,2	2,1	1 068,0	1,8	1,9	2,1
Kiinteistösijoitukset yhteensä	6 313,8	10,8	6 440,2	12,8	6 246,0	11,7	6 332,0	10,8	12,8	11,8
Suorat kiinteistösijoitukset	5 726,4	9,8	5 845,7	11,6	5 657,1	10,6	5 728,0	9,8	11,6	10,6
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	587,4	1,0	594,5	1,2	589,0	1,1	604,0	1,0	1,2	1,1
Muut sijoitukset	5 277,4	9,0	3 892,1	7,7	4 076,4	7,7	5 479,3	9,4	8,8	8,3
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	3 925,8	6,7	2 769,4	5,5	2 952,1	5,5	3 925,8	6,7	5,5	5,5
Hyödykesijoitukset	123,2	0,2	42,3	0,1	93,1	0,2	-78,6	-0,1	0,1	0,0
Muut sijoitukset ⁷⁾	1 228,4	2,1	1 080,4	2,1	1 031,2	1,9	1 632,1	2,8	3,2	2,8
Sijoitukset yhteensä	58 371,4	100,0	50 307,3	100,0	53 284,1	100,0	55 770,4	95,5	95,8	100,3
Johdannaisten vaikutus							2 601,0	4,5	4,2	-0,3
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	58 371,4	100,0	50 307,3	100,0	53 284,1	100,0	58 371,4	100,0	100,0	100,0

Joukkovelkakirjalainojen modifioitu duraatio oli 0,6 vuotta.

- 1) Sisältää kertyneet korot.
- 2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaa-
miset ja -velat.
- 3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa
muualle.
- 4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä
infratruktuurisijoitukset.

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitus-
yhtiöt.

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet
riippumatta rahaston strategiasta.

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoitus-
lajeihin.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle	Sijoitusten nettotuotot markkina-arvo ⁸⁾	Sitoutunut pääoma ⁹⁾	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle
	30.9.2021	30.9.2021	30.9.2021	30.9.2020	31.12.2020
	milj. e	milj. e	%	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	590,4	16 920,2	3,5	-2,1	-0,4
Lainasaamiset ¹⁾	50,9	1 816,8	2,8	0,0	-0,9
Joukkovelkakirjalainat	529,0	13 768,1	3,8	-2,3	0,0
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	10,5	1 335,3	0,8	-1,6	-3,7
Osakesijoitukset yhteensä	4 818,0	25 107,5	19,2	1,4	12,4
Noteeratut osakkeet ³⁾	2 974,5	18 984,6	15,7	0,7	11,9
Pääomasijoitukset ⁴⁾	1 765,4	5 104,7	34,6	4,3	12,9
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	78,2	1 018,2	7,7	2,9	19,0
Kiinteistösijoitukset yhteensä	259,8	6 177,0	4,2	1,1	0,4
Suorat kiinteistösijoitukset	222,8	5 604,0	4,0	1,5	0,7
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	37,0	573,0	6,5	-3,1	-2,1
Muut sijoitukset	-79,2	4 733,1	-1,7	14,9	20,2
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	224,4	3 369,6	6,7	2,2	3,7
Hyödykesijoitukset	8,1	98,2	-	-	-
Muut sijoitukset ⁷⁾	-311,8	1 265,3	-24,6	49,9	71,7
Sijoitukset yhteensä	5 589,0	52 937,8	10,6	1,2	7,1
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-22,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	5 567,0	52 937,8	10,5	1,1	7,1

1) Sisältää kertyneet korot.

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat.

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle.

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infratruktuurisijoitukset.

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhdistöt.

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta.

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin.

8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutoskauden aikana tapahtuneet kassavirrat (Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta).

9) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat.